



BATAVIER

**Stichting Bewaking Afspraken
Tracébesluit/Bestuursovereenkomst
A4 Delft-Schiedam**

Ringvaart 16
3124 PB Schiedam

Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State

**Postbus 20019
2500 EA 's-Gravenhage**

Beroep tegen beslissing Hoogheemraadschap van Delfland d.d. 15-12-2015
Inzake de wijziging watervergunning A4 Delft-Schiedam, dossier 1181715 / 1350779a

Schiedam, 2 februari 2016

Geachte voorzitter,

Langs deze weg stelt Stichting Batavier beroep in tegen de beslissing van het Hoogheemraadschap van Delfland een wijziging aan te brengen in de watervergunning voor de A4 Delft-Schiedam. Naar Batavier uit de publicatie (bijlage 1) van het besluit heeft begrepen, is de Crisis- en herstelwet op deze beslissing van toepassing. Stichting Batavier heeft op 30 april 2015 een zienswijze ingediend op het ontwerp-wijzigingsbesluit voor de watervergunning.

Stichting Batavier heeft zich tot doel gesteld de aanleg van de autosnelweg A4 Delft-Schiedam te bewaken. Het gaat hierbij o.a. om de afspraken over de inpassing van de weg en over de invloed van de weg op de leefomgeving. Het signaleren van mogelijk negatieve invloeden op de kwaliteit van de leefomgeving in het Midden-Delflandgebied met als doel die negatieve effecten te voorkomen is derhalve een van de kerntaken van de stichting.

De wijziging van de oorspronkelijke op 21-01-2014 verleende watervergunning was noodzakelijk nadat duidelijk was geworden dat de aannames en afspraken in die vergunning moesten worden bijgesteld. In de aanvraag voor de wijzigingsvergunning heeft Rijkswaterstaat aangegeven dat een scenario dat twee jaar geleden nog als niet-realistisch werd gezien, inmiddels de dagelijkse realiteit is: tienmaal zoveel kwelwater als aanvankelijk gesteld en deze hoeveelheid is ruim driemaal groter dan in het "worst-case-scenario". De eerste vergunning van 21-01-2014 was gebaseerd op rapporten van Rijkswaterstaat en Deltares die toen aangaven dat de risico's voor de omgeving minimaal waren. Pas tijdens de bezwaarprocedure kwam Rijkswaterstaat tot het inzicht dat de aannames en berekeningen foutief waren en vervolgens dat een aanvankelijk als onhaalbaar bestempelde beheersmaatregel (retourbemaling) nu toch wel uitvoerbaar is.

Deze gang van zaken heeft de twijfel bij Batavier over de zorgvuldigheid waarmee de besluitvorming tot stand is gekomen doen toenemen. Dat de zorgvuldigheid van de besluitvorming ook onder zware (tijds)druk heeft gestaan is voor Batavier evident. Nog voor het besluit om de vergunning te verlenen

gepubliceerd en voor inspraak vrijgegeven was, werd de snelweg A4 Delft-Schiedam al opengesteld voor het autoverkeer.

Batavier heeft daardoor nog kritischer gekeken naar de verleende vergunning en de gevolgde procedure. Dit beroepschrift is daar een gevolg van. Batavier wil op een aantal punten meer duidelijkheid over de gevolgde procedures en over de risico's van de nu gemaakte keuzes voor de toekomst. De toetsende blik van de Raad van State kan bijdragen aan meer inzicht of de juiste stappen zijn gezet in het proces en of het resultaat daarvan de toets der kritiek kan doorstaan met het oog op de toekomst, daar de weg voor een periode van minimaal 100 jaar is aangelegd.

Het is Batavier duidelijk dat als gevolg van de zienswijzen het huidige wijzigingsbesluit afwijkt van het ontwerpbesluit dat in eerste instantie werd genomen door het hoogheemraadschap op 17 maart 2015. Het voornaamste verschil tussen dat besluit en het huidige is dat nu iets meer dan de helft van het kwelwater zal worden geretourneerd in de bodem (in het eerste watervoerende pakket). De beoogde oplossing, zoals gesteld door Rijkswaterstaat is "retourbemaling". Deze keuze wordt door het hoogheemraadschap als volgt onderbouwd:

Het doel van de retourbemaling is het wegnemen van eventuele negatieve omgevingseffecten ontstaan door het lekdebiet van de A4 Delft-Schiedam. Retourbemaling is een systeem waarbij het onttrokken grondwater wordt geretourneerd in de bodem. Een retourbemaling neutraliseert de effecten van de grondwateronttrekking in het 1e watervoerend pakket zoveel als mogelijk, met als doel geen verlaging van de freatische grondwaterstand.

Het lekdebiet wordt opgevangen en vervolgens geretourneerd naar het 1e watervoerende pakket. Dit wordt gedaan met pompen en buizen die het water op 30 meter beneden NAP aan weerszijden van de verdiepte ligging van de A4 terugbrengen.

Met een maatregelenanalyse is vastgesteld dat retourbemaling de beste keuze is. In het aanvullende onderzoek heeft Rijkswaterstaat onderbouwd dat de retourbemaling de mogelijke effecten op het grondwater compenseert en daarmee ook eventuele effecten in de omgeving nagenoeg worden voorkomen. Delfland heeft hiertoe een extra voorschrift opgenomen in het definitieve wijzigingsbesluit, aangevuld met het voorschrift dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat (aanvullend) andere maatregelen moet nemen. De zienswijzen hebben dus geleid tot aanpassing van het besluit.

Batavier stelt dat de onderbouwing van de keuze om tot een beheersmaatregel te komen in plaats van het aanpakken van de bron onvoldoende onderbouwd is. Het is in ieders belang dat, als bronaanpak thans echt niet mogelijk is, onderbouwing en borging van de beoogde beheersmaatregel (retourbemaling) verbeterd wordt. Tegelijk dient ook Rijkswaterstaat de procedures die gelden bij het oplossen van het kwelwaterprobleem op de goede manier te volgen.

Batavier verzoekt de Raad van State het het besluit tot wijziging van de watervergunning van 21-01-2014 te vernietigen, omdat dit besluit op meerdere punten niet overeen komt met de bepalingen in de Waterwet, de Keur Delfland, Tracébesluit A4 Delft-Schiedam en de Wet milieubeheer.

De onderbouwing van dit standpunt is door Batavier verwoord in vijf punten:

1. Het besluit is niet conform het Tracébesluit van 2010.
2. Voor watervergunning en het wijzigingsbesluit zijn niet de juiste procedures gevolgd.
3. Het wijzigingsbesluit komt niet overeen met het principe van duurzaam waterbeheer.
4. De te treffen beheersmaatregel in het wijzigingsbesluit is onvoldoende onderbouwd.
5. De schadeprocedure is niet in lijn met een recente uitspraak van de Raad van State.

Batavier werkt deze vijf punten onderstaand uit en legt na een beschrijving van de kritiek per punt enkele vragen voor die volgens Batavier richtinggevend kunnen zijn voor de beoordeling van het

desbetreffende punt. Daarbij refereren wij ook aan het oorspronkelijke besluit, dat hoewel reeds in rechte onaantastbaar de facto door het verhoogde lek-/kweldebiet en het nieuwe wijzigingsbesluit opnieuw ter discussie is gekomen.

1. Het besluit is niet conform het Tracébesluit van 2010.

In het Tracébesluit van 2 september 2010 is opgenomen in artikel 11 lid 1 e: *“Ter voorkoming van de toestroming van grondwater wordt onder de (half)verdiept gelegen delen van de weg van kilometer 57,5 tot kilometer 61,5 een waterdichte laag gerealiseerd met een systeem om de grondwaterdruk te kunnen monitoren en reguleren.”* Maar nu gebleken is dat met de gekozen bouwwijze niet tegemoet gekomen kan worden aan de uitgangspunten van het TB (een waterdichte laag) hadden aannemer A4all en Rijkswaterstaat zich tot het uiterste moeten inspannen om de oorzaak weg te nemen. De gekozen Design & Construct-overeenkomst bij de bouw impliceert dat de aannemer een extra inspanning moet verrichten om te bewijzen dat aan de voorschriften is voldaan. Daarbij had de aannemer tijdens de bouw de voorschriften uit de watervergunning van 21-01-2014 moeten nakomen, waarin is bepaald dat men niet door mocht gaan met de bouw als de oorzaak van een geconstateerd te hoog onttrekkingsdebiet niet was opgeheven. Dat men door tijdsdruk hier niet aan kon voldoen, kan geen reden zijn om dan het grondwaterprobleem maar op de koop toe te nemen. Aannemer A4all heeft gefaald in de uitvoering en Rijkswaterstaat en het hoogheemraadschap hebben gefaald in de controle.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

1. een uitspraak te doen of door het afwijken van het TB bij de constructie van de weg de aannemer een extra inspanning had moeten verrichten om de uitgangspunten in art 11 lid 1 e van het TB alsnog na te komen,
2. te toetsen of Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap van Delfland hebben gefaald in controle en handhaving bij de bouw van de (half)verdiepte ligging gelet op de bepalingen in de watervergunning van 21-01-2014.

2. Voor watervergunning en het wijzigingsbesluit zijn niet de juiste procedures gevolgd.

a. De door Batavier bestreden beslissing is een wijziging van de oorspronkelijke vergunning (d.d. 21-01-2014). Deze vergunning strekte tot het afvoeren van maximaal 450 m³ kwelwater per dag. Batavier stelt dat een nieuwe integrale afweging had moeten plaatsvinden met een (al dan niet vrijwillig) aanvullende milieu effect rapportage. Wij zijn van mening dat de gevolgen van een veel hoger onttrekkingsdebiet zo ingrijpend zijn dat, zeker gezien de aanvankelijk bedachte oplossing (dagelijks 1400 m³ kwelwater lozen in de Nieuwe Waterweg) een integrale afweging van belangen noodzakelijk zou zijn geweest, met name die van bodem, water en natuur (verdroging). Dat nu in de wijzigingsvergunning van 15-12-2015 essentiële extra voorwaarden en bepalingen zijn opgenomen voor gevolgen en schade, bewijst dat het hoogheemraadschap de verkeerde procedure heeft gevolgd: Rijkswaterstaat had een nieuwe vergunning moeten aanvragen, na het (gedeeltelijk) doorlopen van een m.e.r.-procedure en niet een wijziging van de oude vergunning.

Overigens stelt Batavier dat er feitelijk geen grondslag is (geweest) voor het verlenen van een watervergunning voor het onttrekken van grondwater door het hoogheemraadschap. In artikel 3.3 van de Keur Delfland is te lezen: *Van onttrekken van grondwater is sprake als gebruik wordt gemaakt van een inrichting of werk, bestemd voor het onttrekken van grondwater.* En het onttrekken van grondwater wordt gedefinieerd als het *onttrekken van grondwater door middel van een onttrekkingsinrichting.*

Van een onttrekkingsinrichting is bij de A4 Delft-Schiedam echter geen sprake daar het water niet actief uit de bodem wordt onttrokken. Het water welt door natuurkundige processen "spontaan" op, wordt verzameld (in een kelder onder de weg) en vervolgens weggevoerd. Derhalve is er geen sprake van het onttrekken van grondwater, wel van het afvoeren. Voor een vergunning daartoe is Rijkswaterstaat bij het hoogheemraadschap aan het verkeerde adres.

b. Batavier stelt aanvullend dat er geen watervergunning maar een lozingsvergunning nodig is voor het retourneren van het (deels gereinigde) grondwater.

De gekozen beheersmaatregel (retourbemaling) houdt onder andere in dat water wordt teruggevoerd in de diepere grondlagen. Batavier stelt dat het water dat in de bodem wordt gepompt geen "grondwater" is, niet bij het opvangen onder de weg noch bij het terugpompen. Er is sprake van afvalwater.

De Wet milieubeheer beschouwt afvalwater als een afvalstof. Afvalwater is gedefinieerd als "*alle water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen*". Dit betekent dat afvalwater (net zoals elke afvalstof) op een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde wijze dient te worden beheerd en afgevoerd.

Volgens art. 7.9.2 van de watervergunning bevat het grondwater hoge concentraties ammonium, fosfor en ijzer, alsmede chloride. Nu het plan is het water alleen te reinigen van ijzer en na deze gedeeltelijke reiniging terug te voeren in de bodem, is een milieuvergunning noodzakelijk. Een dergelijke vergunning is door Rijkswaterstaat ten onrechte niet aangevraagd.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

3. een uitspraak te doen of er door het Hoogheemraadschap van Delfland terecht gekozen is voor het verlenen van een wijziging op de watervergunning van 21 januari 2014,
4. dat indien zulks niet het geval is aan te geven welke procedure Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap van Delfland wel had moeten volgen,
5. een uitspraak te doen of Rijkswaterstaat voor het onttrekken van een aanzienlijk groter grondwaterdebiet en de retourbemaling eerst een milieueffectrapportage had moeten opstellen over de effecten op bodem, water en natuur(verdroging),
6. of in de onderhavige situatie gesproken moet worden van afvalwater in plaats van grondwater en
7. of het terugvoeren van water met volgens de vergunningverlener hoge concentraties ammonium, fosfor en zout zou moeten vallen onder de Wet milieubeheer.

3. Het wijzigingsbesluit komt niet overeen met het principe van duurzaam waterbeheer.

Batavier heeft herhaaldelijk het belang van het vinden van een duurzame oplossing voor het grondwaterprobleem benadrukt. In de zienswijze van 5 november 2013 op de initiële watervergunning en onze zienswijze van 28 april 2015 op het ontwerp wijzigingsbesluit heeft Batavier aangegeven de gekozen oplossing in de eerste plaats niet toekomstvast te vinden en ten tweede niet passend in de moderne tijd waarin gestreefd moet worden naar duurzame oplossingen waarin de invloed op de omgeving wordt geminimaliseerd. De mensen in de omgeving van de A4DS willen niet gestoord worden door de weg, dat geldt ook voor de woningen zelf, de bedrijfsmatige activiteiten en de natuur in de woonomgeving. Batavier gaf aan dat als de weg eenmaal geopend zou zijn, de mogelijkheden om tot een toekomstvaste en duurzame oplossing te komen verkeken zouden zijn. Helaas is dit inmiddels de realiteit.

Het hoogheemraadschap heeft zelf in de watervergunning (onder 7.2.3) aangegeven dat het geven van toestemming voor permanent lozen van grondwater in strijd is met de eigen beleidsregel "Leidraad Regulering Grondwateronttrekkingen en Infiltraties", waarin beschreven is dat het

Hoogheemraadschap van Delfland in beginsel geen vergunningen verleent voor nieuwe permanente grondwateronttrekkingen bij polderconstructies.

Toch vindt men dat er in het geval van de A4 Delft-Schiedam een uitzondering gemaakt moet worden vanwege de bijzondere omstandigheden van dit project en voldoende beheersing van de risico's.

Batavier vindt de door Delfland aangedragen punten om af te wijken van de beleidsregel getuigen van gelegenheidsargumentatie. Het grote maatschappelijke belang van de weg en het feit dat Rijkswaterstaat heeft toegezegd verantwoordelijk te zijn, worden genoemd. Alsmede dat deskundigen hebben aangegeven dat dit een beproefde bouwmethode is.

Het hoogheemraadschap geeft echter zelf onder 7.2.4 aan dat het *"risico op lange termijn is dat niet zeker is hoe de constructie zich in de toekomst zal gedragen."* En de twijfels t.a.v. de toekomst worden ook gevoed door het door Delfland toevoegen van een extra voorschrift in het wijzigingsbesluit dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat aanvullende maatregelen moet treffen.

In de zienswijzenota geeft Delfland aan op een vraag van Batavier (*"hoe toekomstvast, met een horizon van 100 jaar, zijn deze 'effectieve maatregelen' gezien o.a. jaarlijkse kosten, onderhoud, vervanging, monitoring, uitvalrisico en toename kweldebiet bij lager polderpeil?"*) dat de gebruikte bouwmaterialen duurzaam zijn en al tientallen jaren worden gebruikt. Delfland vindt het aannemelijk dat het aspect toekomstvastheid hiermee voldoende is geborgd. Delfland gaat echter niet in op de aspecten kosten, onderhoud, vervanging en monitoring.

Batavier beoogde met de vraag ook een antwoord op de vraag wat een toekomstvaste oplossing mag kosten. Dit moet worden afgewogen tegen de contante waarde van de permanent doorlopende monitoring en pompkosten (inclusief mogelijke vervanging van dichtslibbende drainageleidingen en vervanging van pompen over de hele levensduur van het project). Het zou een gerechtvaardigde keuze geweest zijn wat meer tijd te nemen voor het duurzaam oplossen van de negatieve effecten van de weg op de waterhuishouding. Batavier krijgt de indruk dat snelheid en kostenbesparing belangrijker zijn dan het vinden van toekomstvaste oplossingen.

Voor wat betreft de kosten geldt dat een financiële onderbouwing van de nu voorgestelde beheersmaatregel ontbreekt. Deze is echter wel noodzakelijk om na te kunnen gaan of het in de vergunning gestelde uitvoerbaar is. Naar Batavier begrepen heeft, is bovendien een integrale afweging van kosten over de gehele levensduur van een infrastructureel project tegenwoordig onderdeel van de besluitvorming.

De documentatie bij het wijzigingsbesluit geeft een overzicht van de verschillende varianten die zijn overwogen om het waterprobleem op te lossen. Daaruit blijkt dat slechts één variant echt effectief en duurzaam is: die met een waterdichte betonnen vloer.

In het wijzigingsbesluit krijgt Rijkswaterstaat in het nieuwe voorschrift 6.9 de opdracht elke tien jaar te zoeken naar technisch en economisch haalbare maatregelen om het onttrekkingsdebiet van het grondwater en/of de invloed daarvan op de omgeving verder te reduceren. Batavier pleit er voor om hierbij vooral in te zetten op een meer op bronaanpak gerichte techniek om het waterprobleem te verkleinen dan alleen weg- en terugpompen.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

8. of het afwijken van de beleidsregel van het hoogheemraadschap met de onderbouwing zoals vermeld onder punt 7.2.3 van de vergunning gerechtvaardigd is, gelet op het doel van die beleidsregel, namelijk het duurzaam waterbeheer,

9. of de Raad het met Batavier eens is dat de stelling onder 7.2.3 dat de risico's voldoende beheersbaar zijn om van de beleidsregel af te wijken, niet houdbaar is,

10. een uitspraak te doen of het hoogheemraadschap in de zienswijzenota voldoende duidelijk heeft beargumenteerd dat de toekomstvastheid van de gekozen beheersmaatregel is gegarandeerd,

11. uit te spreken dat het ontbreken van een financiële onderbouwing van de voorgestelde beheersmaatregel een omissie is en de opdracht te geven deze te herstellen,
12. een aanwijzing te geven aan Hoogheemraadschap van Delfland en Rijkswaterstaat dat de inspanningen voor de toekomst in het licht van het nieuwe voorschrift 6.9 primair gericht moeten zijn op een techniek die moet leiden tot een gerichte bronaanpak van het kwelwaterprobleem.

4. De te treffen beheersmaatregel in het wijzigingsbesluit is onvoldoende onderbouwd.

In plaats van het oplossen van het probleem van het kwelwater kiest Rijkswaterstaat voor het gedeeltelijk wegpompen van het water naar de Nieuwe Waterweg en het deels (750 m³ per dag) terugvoeren van het water in het eerste watervoerende pakket door middel van retourbemaling.

- Verschil met rapport van maart 2015

In de rapportage van de aannemer van maart 2015 (A4DS-W1.2-RAP-0397, Toets aan eisen watervergunning, versie 6.0) is de maatregel retourbemaling ook beschouwd en is aangegeven dat hij niet uitvoerbaar was: *“De hoeveelheid retoursystemen die aangebracht moeten worden, de hoeveelheid onderhoud die er aan dient te gebeuren en het niet gasloos zijn van het water uit de ontlastbronnen zorgt ervoor dat een retourbemaling geen uitvoerbaar idee is als compenserende maatregel.”* (p. 122).

Belangrijkste reden dat de maatregel nu wel ingezet wordt, is volgens Rijkswaterstaat dat nut en noodzaak nu anders liggen dan toen. Dit voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat de maatregel retourbemaling nu, in gewijzigde vorm, wel wordt ingezet.

Batavier heeft daarbij grote twijfels. Bouwtechnisch wordt het systeem eenvoudiger vormgegeven en ook het onderhoud zou nu minder problematisch zijn. Daarbij wordt verwezen naar de positieve ervaringen in “Project Wijngaarden”. Uit de nadere informatie die Batavier van Rijkswaterstaat kreeg (bijlage 2) bleek dat het project Wijngaarden in totaal een periode van zes maanden betrof in 2013-2014, daarbij werd dagelijks 1470 m³ water in de bodem teruggevoerd. Uit het grondwater werd het ijzer verwijderd. In die zes maanden hoefden de retourbronnen zelf niet schoongemaakt te worden, maar de zuiveringsinstallatie wel elke twee maanden.

Batavier vindt het erg optimistisch om op basis van de resultaten van dit kortlopende project te stellen dat er sprake is van een beproefde techniek. Daar komt bij dat de korte duur van het project het grondwater de gelegenheid gaf om te herstellen van de vervuiling van het teruggepompte water. Feitelijk zijn de bevindingen in de maatregelenmatrix niet wezenlijk verschillend van die in de rapportage van maart 2015.

Het feit dat dezelfde oplossing in maart 2015 nog werd afgedaan als niet haalbaar, moet in het licht van de “Memo retourbemaling” van RWS/A4all d.d. 2 december 2015 gezien worden als gelegenheidsargumentatie. Of iets noodzakelijk is, staat los van of iets mogelijk/verantwoord is. Zo wordt volgens Batavier de indruk gewekt dat het onderzoek naar een gewenste uitkomst wordt toegeschreven in plaats van dat het de feiten weergeeft.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

13. zich een oordeel te vormen over de handelwijze van aannemer A4all en Rijkswaterstaat in februari / maart 2015 toen retourbemaling als niet uitvoerbaar werd gepresenteerd en zich daarover uit te spreken.

- Onderhoud

De kans op dichtslibben van het retoursysteem door de combinatie van ijzer en zuurstof in het retourwater wordt verkleind (dus niet weggenomen) door in een zuiveringsinstallatie eerst het ijzer

te verwijderen. Daarnaast moeten de infiltratieputten vaak worden schoongemaakt: elke drie tot zes maanden. Bij de reiniging geldt dat de ondergrondse zuiveringsinstallatie vaak gereinigd moet worden (elke twee maanden) en de pomp goed onderhouden. Dit alles trekt een zware wissel op de toekomstvastheid van de maatregelen met een horizon van 100 jaar.

Batavier stelt dat door het verwijderen van het ijzer uit het kwelwater in de vorm van ijzeroxide het terug te voeren water in dit gesloten systeem meer zuurstof zal bevatten. Dit zuurstofrijke water zal in de infiltratieputten op zijn beurt weer leiden tot oxidatie en daarmee tot dichtslibben van de retourbronnen. Niet zozeer het ijzer is het probleem, maar de zuurstof in het water.

In de rapportage over de retourbemaling is vermeld dat de levensduur van onderdelen van het systeem slechts 20 jaar is. Er blijft dus tot in lengte van jaren veel en kostbaar werk aan beheer en onderhoud voor Rijkswaterstaat.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

14. uit te spreken dat als wordt vastgehouden aan deze techniek Rijkswaterstaat de verplichting houdt het systeem te onderhouden zolang als nodig is respectievelijk zolang de weg er ligt en over dit onderhoud periodiek te rapporteren aan de vergunningverlener.

- Techniek

In de rapportages bij het wijzigingsbesluit wordt de indruk gewekt dat de retourbemaling de instemming heeft van de ingenieurs van Deltares (document: Grondwatermodellering-scenarioberekeningen). Dit is echter geenszins het geval. Zij hebben zich beperkt tot het maken van modelanalyses en zij hebben niet naar de techniek gekeken. Die techniek is in dit kader alleen beschreven door A4all in de memo van 2 december 2015.

Batavier vindt het beschreven proces van de retourbemaling sympathiek in zijn eenvoud. Maar daar zit ook het probleem. De geohydrologie van het gebied is niet eenvoudig en dat is ook de oorzaak van de kwelwaterproblemen. Het opvangen van het kwelwater onder de weg mag dan niet ingewikkeld zijn en het wegpompen ervan ook niet, maar het reinigen en terugvoeren geven uitdagingen waar in de memo aan voorbij gegaan wordt.

Het terugvoeren zelf zal volgens onze informatie via een infiltratietechniek gaan met 11 retourbronnen. Dit teruggevoerde water zal onder druk moeten worden ingebracht in het (afgesloten) watervoerende pakket via de infiltratieputten op een diepte van 30 meter. De daartoe benodigde druk zal per retourbron worden bepaald aan de hand van de waterdruk in belendende peilbuizen. De druk wordt gegenereerd door een centrale pomp en de benodigde druk wordt geregeld via druksensoren op de retourbronnen.

Batavier betwijfelt of deze aanpak gaat werken. De overdruk per peilbuis en de hoeveelheid terug te voeren water moeten nogal precies worden ingesteld, hetgeen geen sinecure is bij de grondgesteldheid in het gebied. Het is Batavier niet duidelijk geworden waarom er "slechts" elf retourbronnen nodig zijn. Dit aantal is door Rijkswaterstaat niet onderbouwd. Ook heeft er geen nader onderzoek plaatsgevonden door bijvoorbeeld Deltares naar de effecten van retourbemaling. Dat dit een succesvolle techniek zou zijn wordt uitsluitend gebaseerd op de goede ervaringen in het beperkte "Project Wijngaarden". Het risico van falen van deze retourbemaling is dan ook allerminst denkbeeldig.

Dat het Hoogheemraadschap van Delfland een extra voorschrift (3 lid 3) in het wijzigingsbesluit heeft opgenomen dat indien de retourbemaling de effecten niet of onvoldoende reduceert, Rijkswaterstaat aanvullende maatregelen moet treffen, klinkt sympathiek, maar is niet erg SMART geformuleerd.

Op welke effecten wordt bedoeld? Wanneer is de reductie onvoldoende? En welke aanvullende maatregelen zijn überhaupt denkbaar gezien de huidige gang van zaken waarin juist deze maatregel

als enige uitgewerkt wordt? Als het criterium een geconstateerde verlaging van de freatische waterstand is, zullen maatregelen uiteraard noodzakelijk zijn, maar waarschijnlijk te laat komen.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

15. te bevorderen dat Rijkswaterstaat de toe te passen techniek van retourbemaling met alle mogelijkheden en beperkingen duidelijker omschrijft voordat het inregelen van de installatie van start gaat,

16. de vergunningverlener en Rijkswaterstaat op te dragen het voorschrift 3 lid 3 volgens het SMART-principe te omschrijven,

17. aan Rijkswaterstaat de verplichting op te leggen zo snel mogelijk te komen met een lijst van aanvullende maatregelen die kunnen worden ingezet als retourbemaling onvoldoende blijkt te werken.

- De uitvoering van het systeem

Batavier constateert dat in de wijziging van de watervergunning een tegenstrijdigheid voorkomt als het gaat om de uitvoering van het systeem. Grondwater en hemelwater dienen volgens voorschrift nummer 5 altijd gescheiden te blijven (*Het onttrokken grondwater mag niet in het hemelwaterstelsel of in een zuiverende voorziening voor hemelwater terecht komen.*)

In paragraaf 6 van het wijzigingsbesluit is echter te lezen:

In het uiteindelijke ontwerp wordt tussen de gescheiden aangelegde afvoersystemen van grondwater en hemelwater een noodverbinding aangelegd. In geval van een storing in de afvoer van grondwater kan hiermee grondwater tijdelijk worden geborgen in het hemelwaterstelsel.

Deze tegenstrijdigheid in het besluit kan volgens Batavier niet in stand blijven. Aangezien het grondwater brak/zout is, zal te allen tijde moeten worden voorkomen dat dit water zich mengt met het oppervlaktewater, zeker waar het gaat om een dagelijkse hoeveelheid van 12.000.000 liter.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

18. Uit te spreken dat er geen sprake mag zijn van vermenging van grond- en oppervlaktewater, ook niet in geval van calamiteiten en de vergunningverlener op te dragen paragraaf 6 van de vergunning op dit punt te wijzigen.

5. De schadeprocedure is niet in lijn met een recente uitspraak van de Raad van State.

In hoofdstuk 6 van het wijzigingsbesluit wordt aangegeven dat Rijkswaterstaat verantwoordelijk is voor alle eventuele onverwachte schade die uit grondwateronttrekkingen voortvloeien. Maar in de toelichting daarop wordt alleen maar gesproken over schade aan onroerende zaken die op grond van de Waterwet geclaimd kan worden. Batavier is bezorgd over de afhandeling van schade aan andere zaken zoals negatieve effecten op natuur, landschap en de bodem. Is Rijkswaterstaat niet ook verantwoordelijk om die negatieve effecten te compenseren? Batavier kan nergens een bepaling vinden die de afhandeling van dergelijke claims regelt. Een integrale afweging had volgens Batavier in een nieuwe m.e.r.-procedure gezien moeten worden.

Bij omwonenden bestaan er bovendien twijfels over de te volgen procedure. Is het aan de getroffen omwonenden om hun claim te onderbouwen met nader onderzoek en rapporten of aan Rijkswaterstaat om aan te tonen dat de schade niet een gevolg is van negatieve effecten van de weg op de ondergrond (omgekeerde bewijslast)? Uw Raad heeft recentelijk een dergelijke uitspraak gedaan in de kwestie van de schade door aardgasboringen in Groningen.

Daarom vraagt Batavier de Raad van State

19. een uitspraak te doen over wie schadelijk is in geval er aantoonbare schade ontstaat aan natuur, landschap en bodem als gevolg van de uitvoering van de gewijzigde watervergunning,
20. te bevorderen dat er voor claims van materiële schade door burgers / omwonenden van de weg een situatie ontstaat analoog aan die in Groningen, zoals uw Raad recent aan de minister heeft laten weten.

Met dit beroepschrift heeft Stichting Batavier aangegeven dat op enkele belangrijke punten in de door het Hoogheemraadschap van Delfland afgegeven watervergunning en de wijziging daarvan d.d. 15 december 2015 voor de snelweg A4 Delft-Schiedam niet in stand kan blijven. Batavier vraagt de Raad van State waar mogelijk antwoord te geven op de 20 door ons gestelde vragen en te reflecteren op de door ons in de tekst aangegeven bevindingen.

Hoogachtend,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

J.J.W. Witjes, voorzitter
Stichting Batavier
Ringvaart 16
3124 PB Schiedam
06 4444 6669

Bijlagen:

1. Publicatie besluit Hoogheemraadschap van Delfland d.d. 21 december 2015.
2. Informatie "Projectomschrijving Wijngaarden" per e-mail ontvangen van RWS op 24 januari 2016.